Střední škola technická a obchodní, Dačice, Strojírenská 304
Strojírenská 304, CZ - 380 01 Dačice

PROFILOVÁ MATURITNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY PRO ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Profilová maturitní zkouška z předmětu Český jazyk a literatura se skládá z písemné práce a ústní zkoušky před zkušební komisí. Profilová zkouška z Českého jazyka a literatury je stejná pro žáky všech oborů, kteří ukončují střední vzdělání maturitní zkouškou ve školním roce 2025/2026. Z celkového hodnocení tvoří hodnocení písemné práce 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 %. Profilovou maturitní zkoušku z předmětu Český jazyk a literatura budou konat žáci oborů 23-45-L/01 Mechanik seřizovač, 64-41-L/51 Podnikání a 66-41-L/01 Obchodník

Písemná práce z Českého jazyka a literatury

Ředitel školy stanoví 4 zadání, která žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Cílem písemné práce je, aby žák prokázal schopnost vytvořit souvislý, myšlenkově ucelený text, v němž používá jazykové prostředky v souladu se zadanou komunikační situací. Ředitel školy vybírá minimálně z 8 zadání, která mu předloží metodická komise. Písemnou práci konají všichni žáci ve stejný den a čas.

Požadavky na písemnou práci z Českého jazyka a literatury

Žák vytvoří souvislý text v rozsahu minimálně 250 slov. Písemná práce trvá 120 minut (včetně času na volbu zadání). Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky školy. Zadání je definováno tématem a slohovým útvarem (resp. komunikační situací, pro kterou je text vytvořen).

Žák zaznamenává text na předtištěný linkovaný papír opatřený razítkem školy. Listy, které žák označí jako „koncept", nejsou předmětem hodnocení a slouží žákům k tomu, aby si na ně mohli napsat osnovu, poznámky apod.

Jako jedno slovo se počítají víceslovná vlastní jména a názvy, datum, části adres, resp. některé kontaktní údaje, složená přídavná jména (Petr Novák - 1 slovo, Žďár nad Sázavou - 1 slovo, pepa@seznam.cz - 1 slovo, 10. října 2013 - 1 slovo, česko-anglický slovník - 2 slova).

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání zkoušky mají podle závažnosti svého znevýhodnění právo na úpravu prostředí, navýšení časového limitu a formální úpravy zadání zkoušek profilové části maturitní zkoušky, odlišnosti v hodnocení apod., a to na základě zprávy ŠPZ.

Hodnocení písemné zkoušky:

Písemná zkouška bude hodnocena podle následujících kritérií:
Hodnotí se 3 oblasti:

1. **Vytvoření textu podle zadaných kritérií**	**max. 10 bodů**
1 A hodnotí se, zda text odpovídá zadanému tématu	max. 5 bodů
1 B hodnotí se, zda text odpovídá zadané komunikační situaci a požadovanému slohovému útvaru	max. 5 bodů
2. **Funkční užití jazykových prostředků**	**max. 10 bodů**
2 A hodnotí se, do jaké míry je text v souladu s jazykovými normami v oblasti tvarosloví a pravopisu	max. 5 bodů
2 B hodnotí se bohatost slovní zásoby, pestrost a vhodnost jazykových prostředků užitých v textu s ohledem na funkci a komunikační situaci	max. 5 bodů
3. **Výstavba větných celků, kompozice a myšlenková soudržnost textu**	**max. 10 bodů**
3 A hodnotí se výstavba vět, souvětí; vhodnost připojování výpovědí, odkazování v textu, četnost výskytu nemotivovaných odchylek od pravidelné větné stavby a jejich vliv na čtenářský komfort adresáta	max. 5 bodů
3 B hodnotí se kompozice textu, vhodnost jeho členění, způsob argumentace, logika a myšlenková soudržnost celého textu	max. 5 bodů.

Body za jednotlivé oblasti písemné práce se sčítají a maximální počet je 30 bodů. Mezní hranice úspěšnosti je stanovena na 44 %, to znamená, že žák v písemné práci uspěje, pokud získá 13 a více bodů.

Pokud žák nesplní zadaný rozsah, nezpracuje zadané téma nebo slohový útvar (kritéria 1A a 1B), pak bude hodnocen v těchto kritériích 0 body a práce bude celkově hodnocena jako nedostatečná.

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení.

Stupnice hodnocení pro písemnou zkoušku z Českého jazyka a literatury:

Bodové vyjádření	Orientační % vyjádření	Stupeň hodnocení
30 - 27	100 - 90	Stupeň 1 (výborný)
26 - 22	89 - 73	Stupeň 2 (chvalitebný)
21 - 17	72 - 57	Stupeň 3 (dobrý)
16 - 13	56 - 44	Stupeň 4 (dostatečný)
12 - 0	43 - 0	Stupeň 5 (nedostatečný)

Ústní zkouška z Českého jazyka a literatury před zkušební komisí

Ústní zkouška z předmětu Český jazyk a literatura se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu. V souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem stanoví ředitel školní seznam minimálně 60 literárních děl, který mu předloží metodická komise. Žák si ze seznamu vybere 20 literárních děl a do 31. března (jarní termín), nebo do 30. 6. (podzimní termín) příslušného školního roku ho předá vyučujícímu předmětu Český jazyk a literatura.

Žák si ze školního seznamu literárních děl vybírá tak, aby v jeho žákovském seznamu byla zastoupena:
světová a česká literatura do konce 19. století minimálně 2 literárními díly,
světová literatura 20. a 21. století minimálně 4 literárními díly,
česká literatura 20. a 21. století minimálně 5 literárními díly.
Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie i drama. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Ústní zkouška trvá maximálně 15 minut.

Žák si vylosuje ze svého seznamu jedno literární dílo, kterému odpovídá jeden pracovní list. Ten je tvořen textem uměleckým (úryvkem, příp. více úryvky z žákem vybraného literárního díla), textem neuměleckým a úkoly k oběma textům. Součástí pracovního listu jsou i úkoly ověřující znalosti a dovednosti z jazykového a slohového učiva. Příprava žáka na zkoušku trvá 20 minut. Žák má možnost si během přípravy vypracovat poznámky a poté je při ústní zkoušce používat. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

Struktura ústní zkoušky

Část	Obsah	Orientační časový podíl (min.)
1	Práce s uměleckým textem	10,0
2	Práce s neuměleckým textem	5,0

Hodnocení ústní zkoušky:
Ústní zkouška bude hodnocena podle následujících kritérií:

1. Analýza uměleckého textu **max. 12 bodů**

1 A zasazení výňatku do kontextu díla, vymezení tématu díla (příp. některých motivů), popř. základní tendence díla max. 4 body
1 B charakteristika vypravěče (lyrického subjektu), způsobu vyprávění (er-forma, ich-forma, typy promluv), základní charakteristika kompozice díla, hlavní postava a její charakteristika (příp. charakteristika dalších postav) max. 4 body
1 C analýza jazykových prostředků díla (s využitím ukázky z díla) max. 4 body

2. Charakteristika literárního kontextu díla, zařazení díla do kontextu autorovy tvorby **max. 4 body**

3. Analýza neuměleckého textu **max. 12 bodů**

3 A charakteristika komunikační situace (kdo, proč a pro koho text vytvořil), funkce textu a určení funkčního stylu, slohového útvaru, příp. základních slohových postupů max. 4 body
3 B porozumění obsahu textu (vyhledání podstatných informací, různé způsoby čtení a interpretace textu, odlišení vyjádření domněnky od konstatování faktů aj.); analýza jazykových prostředků (útvar jazyka, vyhledání dalších jazykových prostředků ve vybraném textu podle zadání v pracovním listě) max. 4 body
3 C ověření znalostí z mluvnice max. 4 body

4. Jazyková kultura **max. 4 body.**

Celkem může žák získat maximálně 32 bodů za všechny části zkoušky. Hranice úspěšnosti je stanovena na 44 %, to znamená, že žák v ústní zkoušce uspěje, pokud získá 14 a více bodů. Další podmínkou úspěšného složení zkoušky je, že žák musí získat v kritériích 1 A a 1 B dohromady minimálně 3 body.

Stupnice hodnocení pro ústní zkoušku z Českého jazyka a literatury:

Bodové vyjádření	Orientační % vyjádření	Stupeň hodnocení

32 - 28	100 - 86	Stupeň 1 (výborný)
27 - 23	85 - 71	Stupeň 2 (chvalitebný)
22 - 19	70 - 59	Stupeň 3 (dobrý)
18 - 14	58 - 44	Stupeň 4 (dostatečný)
13 - 0	43 - 0	Stupeň 5 (nedostatečný)

Ing. Pavel Kopačka, ředitel školy

Přílohy:
Příloha č. 1 - Školní seznam minimálně 60 literárních děl
Příloha č. 2 - Soubor pracovních listů
Příloha č. 3 - Seznam 4 zadání písemné zkoušky (včetně jejich výběru)
Příloha č. 4 - Žákovské seznamy 20 literárních děl
Příloha č. 5 - Hodnotící protokol k písemné části
Příloha č. 6 - Hodnotící protokol k ústní části
Příloha č. 7 - Výsledný hodnotící protokol